

Πρακτικά της 1^{ης} Επιστημονικής Ημερίδας του ΕΣΠΕΜ

Σημείωμα του Επιμελητή Σύνταξης

Μουσικοθεραπεία στην Ελλάδα: Αναπτύσσοντας Εγχώρια Γνώση και Έρευνα

Γιώργος Τσίρης

Καλωσορίσατε στο πρώτο ειδικό τεύχος του *Approaches*! Αυτό το τεύχος είναι αφιερωμένο στην πρώτη επιστημονική ημερίδα που διεξήγαγε ο Ελληνικός Σύλλογος Πτυχιούχων Επαγγελματιών Μουσικοθεραπευτών (ΕΣΠΕΜ)¹ στο Ωνάσειο Καρδιοχειρουργικό Κέντρο στην Αθήνα, στις 13 Δεκεμβρίου 2008. Η ημερίδα είχε τίτλο «Μουσικοθεραπεία: Θεωρία και Πράξη» και στα πλαίσια της παρουσιάστηκε ένα εύρος θεωρητικών προσεγγίσεων και πρακτικών παρεμβάσεων όπως αυτές εφαρμόζονται σε διάφορα θεραπευτικά πλαίσια και πληθυσμιακές ομάδες στην Ελλάδα.

Αναγνωρίζοντας την πολυεπίπεδη σημασία αυτής της ημερίδας για την εξέλιξη της μουσικοθεραπείας στην Ελλάδα, κρίθηκε αναγκαία η καταγραφή και διάδοση των εργασιών της στην ευρύτερη επιστημονική και επαγγελματική κοινότητα. Προς αυτήν την κατεύθυνση, τον Αύγουστο του 2009 το *Approaches* σύναψε συνεργασία με τον ΕΣΠΕΜ. Η δημοσίευση αυτού του ειδικού τεύχους με τα πρακτικά της ημερίδας αποτελεί τον καρπό της γόνιμης συνεργασίας μεταξύ των δύο φορέων και είναι ένα χρήσιμο παράδειγμα της δύναμης και της δημιουργικότητας που είναι εφικτές όταν επαγγελματικοί και επιστημονικοί φορείς συνενώνουν τις δράσεις, τις γνώσεις και το όραμά τους προς έναν κοινό σκοπό.

Ο συντονισμός της διαδικασίας επιμέλειας και δημοσίευσης των πρακτικών, που είχα την τιμή να αναλάβω ως Επιμελητής Σύνταξης του *Approaches*, ήταν ένα δημιουργικό και ταυτόχρονα απαιτητικό έργο. Κάθε εισηγητής της ημερίδας προσκλήθηκε να καταθέσει το πλήρες κείμενο ή

την περίληψη της παρουσίασής του προς δημοσίευση στο περιοδικό. Όσα κείμενα κατατέθηκαν, ακολούθησαν την προκαθορισμένη διαδικασία ομότιμης αναθεώρησης (peer-review) του περιοδικού (βλ., Τσίρης & Procter 2009). Μέσα από αυτήν τη διαδικασία, τα κείμενα των εισηγητών επεξεργάστηκαν και αναπτύχθηκαν περαιτέρω (παραμένοντας ωστόσο πιστά στην αρχική τους θεματολογία) με σκοπό τη δημοσίευσή τους υπό τη μορφή άρθρων στο περιοδικό. Η συνεισφορά των μελών (κριτών) της Συντακτικής Επιτροπής Μουσικοθεραπείας του *Approaches* σε αυτή τη διαδικασία ήταν πολύτιμη, και θα ήθελα να τους ευχαριστήσω θερμά.

Αυτό το ειδικό τεύχος αρχίζει με τη χαιρετιστήρια ομιλία της ημερίδας. Στη συνέχεια ακολουθούν τα πλήρη κείμενα πέντε εισηγήσεων και έπονται όλες οι περιλήψεις και τα βιογραφικά των εισηγητών που κατέθεσαν το υλικό τους προς δημοσίευση στο *Approaches*. Τα πλήρη κείμενα δημοσιεύονται στη γλώσσα που επέλεξε ο εκάστοτε συγγραφέας, ενώ όλες οι περιλήψεις και τα βιογραφικά είναι διαθέσιμα στην ελληνική και αγγλική γλώσσα. Το ηχητικό υλικό που συνοδεύει ορισμένα από τα κείμενα είναι διαθέσιμο στον ιστοχώρο του *Approaches*.

Η δημοσίευση αυτού του ειδικού τεύχους του *Approaches* φέρνει στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος ένα φλέγον ζήτημα για την εξέλιξη της μουσικοθεραπείας στην Ελλάδα: την ανάπτυξη, καταγραφή και δημοσίευση εγχώριας γνώσης και έρευνας. Αυτή η γνώση και έρευνα απορρέει από την εις βάθος μελέτη της εφαρμογής της μουσικοθεραπείας στα πλαίσια της σύγχρονης ελληνικής κοινωνίας, λαμβάνοντας υπόψιν τα ιδιαίτερα ενδογενή πολιτισμικά, πολιτικά, οικονομικά, κοινωνικά και μουσικά χαρακτηριστικά αυτής. Παρά την πλούσια διεθνή βιβλιογραφία, η ανάπτυξη της μουσικοθεραπείας

¹ Η ονομασία του Συλλόγου άλλαξε από «Ελληνικός Σύλλογος Καταρτισμένων Επαγγελματιών Μουσικοθεραπευτών (ΕΣΚΕΜ) σε ΕΣΠΕΜ το καλοκαίρι του 2009 (βλ., Παπανικολάου 2011). Σε αυτό το τεύχος χρησιμοποιείται η επίσημη ισχύουσα ονομασία του Συλλόγου (ΕΣΠΕΜ).

σε κάθε χώρα απαιτεί τη δημιουργία γνώσης και πρακτικών βάσει των δικών της ιδιαίτερων χαρακτηριστικών, αναγκών και πλαισίου – ένα θέμα ζωτικής σημασίας για την εξέλιξη της μουσικοθεραπείας ως επάγγελμα και επιστήμη σε κάθε χώρα (βλ., Bunt interviewed by Durham 2000- Etkin interviewed by Tsisiris 2010).

Μέχρι σήμερα, η μουσικοθεραπεία στην Ελλάδα βασίζεται κυρίως στη γνώση που πηγάζει από μελέτες και έρευνες της διεθνούς κοινότητας – κάτι το οποίο βέβαια είναι αναμενόμενο κατά την ανάπτυξη κάθε νέου επαγγελματικού πεδίου σε μία χώρα. Όπως αναδεικνύεται από το υλικό που συμπεριλαμβάνεται σε αυτό το τεύχος ωστόσο, η ελληνική μουσικοθεραπευτική κοινότητα είναι πλέον επαρκώς ώριμη για τη σταδιακή ανάπτυξη ενδογενούς γνώσης και έρευνας. Αυτή η ανάπτυξη θα προσφέρει μία στέρεη βάση πάνω στην οποία μπορούν να χαραχθούν πολιτικές και οικονομικές αποφάσεις για τη διαμόρφωση κατάλληλων πλαισίων και όρων εργασίας για τους μουσικοθεραπευτές στην Ελλάδα. Ελπίζω αυτό το τεύχος να συμβάλει προς αυτήν την κατεύθυνση ανοίγοντας νέες διόδους επικοινωνίας και ανάπτυξης όπου οι διαφορές στις θεωρίες και τις πρακτικές μας γίνονται γόνιμα σημεία για πολυφωνικό διάλογο και έρευνα.

Μέσα από αυτήν την προοπτική, η δημοσίευση των πρακτικών στοχεύει στην προώθηση του επιστημονικού διαλόγου και απευθύνεται σε ένα ευρύ κοινό. Πιο συγκεκριμένα, απευθύνεται σε μουσικοθεραπευτές και άλλους θεραπευτές μέσω τεχνών, σε επαγγελματίες από τους χώρους της υγείας, της εκπαίδευσης και της κοινωνικής πρόνοιας, σε φορείς χάραξης πολιτικών και χρηματοδότησης, καθώς και σε κάθε ενδιαφερόμενο ο οποίος επιθυμεί να γνωρίσει περισσότερα σχετικά με το: πώς εφαρμόζεται η μουσικοθεραπεία σε διάφορα πλαίσια και με διαφορετικές πληθυσμιακές ομάδες στην Ελλάδα, τί διαφορετικές προσεγγίσεις υπάρχουν, αλλά και με ποιούς τρόπους θα μπορούσε κανείς να υποστηρίξει την περαιτέρω εξέλιξή της.

Εύχομαι αυτό το ειδικό τεύχος να πυροδοτήσει την υλοποίηση παρόμοιων προσπαθειών και συνεργασιών με στόχο την εξέλιξη της μουσικοθεραπείας στην Ελλάδα ως αυτόνομο επαγγελματικό και επιστημονικό πεδίο με στέρεο κλινικό, θεωρητικό και ερευνητικό υπόβαθρο.

Βιβλιογραφία

- Bunt, L. interviewed by Cathy Durham (2000). Historical perspectives - Interview series. *British Journal of Music Therapy*, 14(2), 56-61.
- Etkin, P. interviewed by Giorgos Tsisiris (2010). On developing policies and practices in music

therapy: Personal reflections from the experience of Nordoff Robbins in London. *Approaches: Music Therapy & Special Music Education*, 2(1), 12-24. Ανακτήθηκε από το <http://approaches.primarymusic.gr>

Παπανικολάου, Ε. (2011). Μουσικοθεραπεία στην Ελλάδα: Δεδομένα και εξελίξεις. Στα πρακτικά της 1^{ης} επιστημονικής ημερίδας του ΕΣΠΕΜ. *Approaches: Μουσικοθεραπεία & Ειδική Μουσική Παιδαγωγική*, Ειδικό Τεύχος 2011, 7-8. Ανακτήθηκε από το <http://approaches.primarymusic.gr>

Τσίρης, Γ. & Procter, S. (2009). Έρευνα και Διάλογος στη Μουσικοθεραπεία: Ένας Ρόλος για τα Επιστημονικά Περιοδικά. Στο Μ. Κοκκίδου & Ζ. Διονυσίου (Επιμ.) *Πρακτικά από το 6^ο Διεθνές Συνέδριο της EEME "Μουσική: Παιδεύει, Εκπαιδεύει, Θεραπεύει"* (σσ. 895-906). Θεσσαλονίκη: EEME.

Προτεινόμενη παραπομπή:

Τσίρης, Γ. (2011). Μουσικοθεραπεία στην Ελλάδα: Αναπτύσσοντας εγχώρια γνώση και έρευνα. Στα πρακτικά της 1^{ης} επιστημονικής ημερίδας του ΕΣΠΕΜ. *Approaches: Μουσικοθεραπεία & Ειδική Μουσική Παιδαγωγική*, Ειδικό Τεύχος 2011, 3-4. Ανακτήθηκε από το <http://approaches.primarymusic.gr>